

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Michálíka a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Daniela Hudáka na neverejnom zasadnutí konanom 20. júna 2012 v Bratislave v trestnej veci obvineného **P. B. a spol.** pre obzvlášť závažný zločin vraždy spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c/, písm. e/ Tr. zák. s poukazom na § 139 písm. e/ Tr. zák., o dovolaní obvineného P. B. proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 16. marca 2010, sp. zn. 5To 10/2010, v spojení s rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica z 03. decembra 2009, sp. zn. 1T 20/2009, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného P. B. **s a o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica z 03. decembra 2009, sp. zn. 1T 20/2009, boli obvinení P. B. a M. B. uznaní vinnými zo spáchania obzvlášť závažného zločinu vraždy spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c/, písm. e/ Tr. zák. s poukazom na § 139 písm. e/ Tr. zák., a to na tom skutkovom základe, že

dňa 04. augusta 2008 v presne nezistenom čase okolo 09.00 h v rozostavanom objekte domu bez popisného čísla nachádzajúcom sa za obcou M., okres B., vo vzdialenosti 150 m za odbočkou smerom k lyžiarskemu stredisku, kde vykonávali spolu s mal. M. B. brigádnicke práce pri stavbe domu, spoločným konaním v úmysle získať majetkový prospech, fyzicky napadli majiteľa objektu, R. G., nar. X., posledne bytom B., vediač o tom, že ide o staršieho muža na dôchodku, takým spôsobom, že na dvore pred domom ho ako prvý udrel obv. P. B. s kovovou tyčou dĺžky 950 mm, priemeru 27 mm a hmotnosti 2 116,9 g veľkou razanciou do oblasti zátylku, po čom poškodený padol na zem a ostal ležať, kde mu obv. P. B. zasadil aj druhý úder a z krku mu strhol retiazku s prívěskom zo žltého kovu a z ruky hodinky

zo žltého kovu, rozbil jeho mobilný telefón, následne jeho bezvládne telo spoločne s obv. M. B. preniesli do chodby domu, kde ho ešte po hlave udreli obv. P. B. plochou časťou lopaty a obv. M. B. aj drevenou doskou po ľavom pleci, následne obv. M. B. z montérkových nohavíc poškodeného, ktoré sa nachádzali v jednej z izieb domu, vzal peňaženku s finančnou hotovosťou 5 800 Sk (192,52 €), pričom svojím konaním spôsobili R. G. trieštivé zlomeniny kostí klenby a spodiny lebečnej s pomliaždením a prekrvácанím tkaniva mozgu, následkom ktorých došlo k zlyhaniu riadiacej funkcie centrálného nervového systému a smrti poškodeného, ďalej mu spôsobil škodu odcudzením finančnej hotovosti vo výške 5 800 Sk (192,52 €) a škodu odcudzením peňaženky vo výške 60,25 Sk (2,00 €), retiazky s prívieskom zo žltého kovu vo výške 8 600,07 Sk (285,47 €) a hodiniiek zo žltého kovu vo výške 4 006,76 Sk (133,00 €).

Za to bol obv. P. B. odsúdený podľa § 145 ods. 2, § 36 písm. l/, § 38 ods. 2, ods. 3, § 46 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 21 rokov s tým, že na výkon tohto trestu bol podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. zaradený do ústavu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. mu bol zároveň uložený i ochranný dohľad v trvaní 3 rokov s podmienkami uvedenými v § 77 ods. 1 Tr. zák.

A napokon podľa § 287 ods. 1 Tr. por. ho súd tiež aj spolu M. B. zaviazal spoločne a nerozdielne nahradiť škodu poškodeným - Ing. J. G. a V..

Proti vyššie citovanému rozsudku podali obaja obvinení odvolanie. Tieto Krajský súd v Banskej Bystrici na verejnom zasadnutí konanom 16. marca 2010 preskúmal a rozsudkom, sp. zn. 5To 10/2010, rozhodol takým spôsobom, že podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 2 Tr. por. napadnutý rozsudok zrušil vo výroku o treste, týkajúceho sa obvineného M. B. a rozhodujúc vo veci v zmysle § 322 ods. 3 Tr. por. tomuto sám uložil podľa § 145 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. d/, písm. j/, § 38 ods. 2, ods. 3, § 39 ods. 1 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 15 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia (§ 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák.), pričom pokiaľ ide o odvolanie obvineného P. B. toto podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Dňa 20. marca 2012 podal obvinený P. B. prostredníctvom svojho obhajcu na Okresnom súde Banská Bystrica dovolanie proti vyššie uvedeným rozsudkom ako i konaniam im predchádzajúcim, a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. h/, písm. i/ Tr. por.

V jeho písomnom odôvodnení pritom uviedol, že predmetným dovolaním napáda najmä konanie pred okresným a krajským súdom spočívajúce v nedodržaní viacerých procesných ustanovení zaručujúcich jeho obhajobu, konkrétne ust. § 2 ods. 7 Tr. por., § 34 ods. 1 Tr. por., § 272 ods. 3 Tr. por., § 276 Tr. por. a § 326 ods. 5 Tr. por.

Tiež poukázal i na späťvzatie svojho vyhlásenia o vine na hlavnom pojednávaní konanom dňa 03. decembra 2009, ktoré zdôvodnil tým, že k priznaniu bol donútený psychickým nátlakom rodinných príslušníkov obvineného M. B.. Napriek tomu, že tak on ako aj jeho vtedajší splnomocnený obhajca v priebehu uvedeného hlavného pojednávania dôrazne trvali na zabezpečení výpovedí svedkov J. B., A. K. a N. O., ktorí by uvedenú skutočnosť potvrdili, tieto okresný súd zamietol.

Ďalej obvinený namietal tú skutočnosť, že súd nevykonal listinné dôkazy a neprečítal lekárske správy o jeho zdravotnom stave vypracované MUDr. J. K., Psychiatrická ambulancia z 24. januára 2008 a správu PhDr. M. K., Klinického psychológa zo dňa 24. januára 2008.

Keďže sa podľa jeho názoru jednalo o závažné okolnosti, ktoré boli podstatné pre rozhodnutie okresného súdu, bolo povinnosťou uvedeného súdu takto navrhnuté dôkazy vykonať, pretože neboli splnené podmienky na postup súdu podľa § 272 ods. 3 Tr. por.

A ako poznamenal ďalej, tak ako nedošlo k vykonaniu z jeho strany navrhnutých dôkazov, neboli rovnako v predmetnom konaní vôbec preverené ani nové skutočnosti ním uvádzané na hlavnom pojednávaní ako aj v písomnom odvolaní, a to výsluchom svedkov M. B., V. B., Z. B. st. a N. K..

Obvinený má pritom za to, že nevykonaním výsluchov vyššie uvedených svedkov a nepreverením jeho tvrdení došlo v jeho prípade k hrubému porušeniu práva na obhajobu a v nadväznosti na to aj jednej zo základných zásad trestného konania – zásady zákonného trestného procesu podľa § 2 ods. 7 Tr. por., ako aj k porušeniu čl. 6 bod 3 písm. d/ Dohovoru

o ochrane ľudských práv a slobôd, podľa ktorého má obvinený z trestného činu minimálne právo vyslúchať alebo dať vyslúchať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe.

A napokon čo sa týka dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i/ a písm. h/ Tr. por., tak v tejto súvislosti podotkol, že v prípade ak by boli potvrdené jeho tvrdenia, tak potom by napadnuté rozsudky boli založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku a v nadväznosti na to by aj uložený trest bol mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

S ohľadom na vyššie uvedené preto obvinený P. B. navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Tr. por. rozsudkom vyslovil, že právoplatným rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 16. marca 2010, sp. zn. 5To 10/2010, a konaním jemu predchádzajúcim ako i konaním pred Okresným súdom Banská Bystrica, sp. zn. 1T 20/2009, bol porušený zákon v jeho prospech (správne malo byť v jeho neprospech) v ust. § 2 ods. 7 Tr. por., § 34 ods. 1 Tr. por., § 272 ods. 3 Tr. por., § 276 Tr. por., § 326 ods. 5 Tr. por., § 20 Tr. zák. a § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c/, písm. e/ Tr. zák., a súčasne aby podľa § 386 ods. 2 Tr. por. rozhodnutia súdov I. aj II. stupňa v celom rozsahu zrušil, a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. okresnému súdu prikázal vec znovu prejednať a rozhodnúť.

Dňa 30. apríla 2012 bolo na príslušný prvostupňový súd doručené aj písomné vyjadrenie prokurátora Krajskej prokuratúry Banská Bystrica k predmetnému dovolaniu, z ktorého obsahu je zrejmé, že tento sa s obvineným uvádzanými dôvodmi dovolania absolútne nestotožňuje.

Konkrétne pokiaľ ide o dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., tak v tejto súvislosti upozornil na to, že tak z napadnutých rozhodnutí ako i z príslušného trestného spisu vyplýva, že konajúce súdy o návrhoch obvineného P. B. na vykonanie dôkazov nielen že rozhodli, ale svoje rozhodnutie aj náležite a presvedčivo zdôvodnili. Čo sa týka pritom osôb V. B., N. K. a Z. B. st., tak títo boli vypočutí v procesnom postavení svedkov na hlavnom pojednávaní dňa 18. mája 2009, M. B. dňa 03. decembra 2009, takže nie je zrejmé, v čom malo byť právo obvineného porušené.

V súvislosti s právom na obhajobu poukázal pritom prokurátor zároveň i na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. decembra 2009, sp. zn. 2 Tdo 45/2009.

Vo vzťahu k ďalšiemu dovolaciemu dôvodu uvedenému v ust. § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. podotkol predovšetkým tú skutočnosť, že keďže dovolací súd je viazaný zisteným skutkovým stavom tak, ako bol ustálený prvostupňovým súdom a potvrdený odvolacím súdom, predmetný dovolací dôvod nemožno vyvodzovať iba s poukazom na nesprávne skutkové zistenia konajúcich súdov alebo opierať ho iba o iný názor (nesúhlasný) na hodnotenie vykonaných dôkazov. Z obsahu podaného dovolania pritom vyplýva, že obvinený P. B. namieta iba skutkové zistenia súdov oboch stupňov a neúplnosť nimi vykonaného dokazovania v dôsledku nevykonania ním navrhovaných dôkazov.

A napokon čo sa týka posledne uplatneného dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por., tak tu sa prokurátor plne pridržiava argumentácie ním uvedenej už pri predchádzajúcom dôvode, nakoľko právnu kvalifikáciu skutku ustáleného konajúcimi súdmi považuje za správnu, a teda aj uložený trest za zodpovedajúci zákonodarcom (§ 145 ods. 2 Tr. por.) stanovenej trestnej sadzbe.

Z dôvodov vyššie uvedených preto záverom navrhol dovolanie obvineného P. B. v zmysle § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu (§ 369 ods. 2 písm. b/ a § 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Tr. por., veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo a podal riadny opravný prostriedok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; **správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.**

Podľa § 371 ods. 3 Tr. por. dôvody podľa odseku 1 písm. a/ až g/ nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Podľa § 374 ods. 3 Tr. por. v dovolaní možno uplatňovať ako dôvod dovolania aj konanie na súde prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku.

Podľa § 385 ods. 1 Tr. por. je dovolací súd viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal predložený spisový materiál a predovšetkým s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia dospel k takému záveru, že ani jeden z obvineným uplatnených dovolacích dôvodov nebol v posudzovanom prípade naplnený.

V súvislosti s namietaným porušením práva na obhajobu pritom - rovnako ako prokurátor v podanom vyjadrení - poukazuje v prvom rade na rozhodnutie Najvyššieho súdu z 15. decembra 2009, sp. zn. 2 Tdo 45/2009, uverejnené pod č. 21/2010, z ktorého vyplýva, že *ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva v navrhovaní dôkazov (§ 34 ods. 1 a § 44 ods. 2 Tr. por.), zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu*

zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 208 a § 274 ods. 1 Tr. por.). Nemožno však úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. na podklade toho, že sa návrhu na vykonanie dôkazu nevyhovelo.

Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. teda nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. práva podľa § 2 ods. 11 Tr. por.. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

S poukazom na uvedené možno potom konštatovať, že v predmetnom prípade nebolo zistené žiadne pochybenie, pokiaľ ide o vysporiadanie sa súdu s návrhmi obvineného P. B. na doplnenie dokazovania, pričom čo sa týka osôb V. B., Z. B. st. a N. K., tak títo boli v procesnom postavení svedkov vypočutí na hlavnom pojednávaní konanom dňa 18. mája 2009, M. B. na hlavnom pojednávaní konanom dňa 03. decembra 2009.

Nie je pravdou tiež ani to tvrdenie obvineného, že súd v danom konaní nevykonal listinné dôkazy a neprečítal lekárske správy o jeho zdravotnom stave vypracované MUDr. J. K., Psychiatrická ambulancia z 24. januára 2008 a správu PhDr. M. K., Klinického psychológa zo dňa 24. januára 2008, nakoľko z obsahu príslušného spisového materiálu vyplýva opak. V predmetnom konaní príslušné súdy vykonali množstvo listinných dôkazov a spomínané lekárske správy nachádzajúce sa na č. 1. 871 a 872 spisu boli konkrétne prečítané na hlavnom pojednávaní konanom dňa 18. mája 2009 (viď zápisnicu z daného pojednávania).

Z vyššie uvedeného je teda zrejmé, že žiadne porušenie práva na obhajobu, ktoré je v zmysle uplatneného dovolacieho dôvodu potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu, v danom prípade zistené

nebolo. Tiež k prijatiu vyhlásenia obvineného P. B. o vine súdom prvého stupňa na hlavnom pojednávaní dňa 14. mája 2009 došlo v súlade so zákonom a neboli v tomto smere porušené žiadne jeho práva (§ 34 ods. 4 Tr. por., § 257 Tr. por.). Okresný súd totiž vyhlásenie o vine vyššie menovaného obvineného prijal potom, čo bol tento riadnym spôsobom poučený o svojich právach a tiež potom, čo kladne zodpovedal na všetky jemu položené otázky podľa § 333 ods. 3 písm. c/, písm. d/, písm. f/, písm. g/ a písm. h/ Tr. por., pričom pred uvedeným rozhodnutím bolo v súlade s ust. § 257 ods. 5 Tr. por. zisťované i stanovisko prokurátora a poškodenej osoby.

Čo sa týka pritom ďalších v danom prípade uplatnených dôvodov dovolania v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ a písm. h/ Tr. por., tak tu treba zdôrazniť najmä tú skutočnosť, že v tomto smere bolo zo strany obvineného v podanom dovolaní uvedené v podstate len to, že v prípade, ak by boli potvrdené jeho tvrdenia, tak potom by napadnuté rozsudky boli založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku a v nadväznosti na to by bol aj uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby. To však treba považovať tak s ohľadom na vyššie uvedené ako i s poukazom na to, že dovolací súd je viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili sudy nižšej inštancie, za irelevantné.

Len nesúhlas dovolateľa so skutkovými zisteniami konajúcich súdov, s nevykonaním všetkých ním navrhnutých dôkazov, či spôsobom hodnotenia jednotlivých vo veci vykonaných dôkazov nemôže opodstatňovať naplnenie žiadneho dovolacieho dôvodu.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdov, ktorý je určený k náprave v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení, čo celkom zreteľne vyplýva z konštrukcie jednotlivých dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. l/ Tr. por., resp. aj z ustanovenia § 374 ods. 3 Tr. por. Neslúži k revízii a náprave skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, upravovať alebo meniť iba súd odvolací. Samotnú správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie okolností potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže vykonať dovolací súd len v obmedzenom rozsahu potrebné vyšetrovanie podľa § 379 ods. 2 Tr. por.

A na záver treba aj napriek uvedenému podotknúť, že i podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol posudzovaný skutok v danom prípade súdmi nižšieho stupňa správne právne kvalifikovaný, keďže tento tak, ako bol z ich strany ustálený napĺňa všetky znaky skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu vraždy spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c/, písm. e/ Tr. zák. s poukazom na § 139 písm. e/ Tr. zák., a potom tiež aj trest odňatia slobody vo výmere 21 rokov bol obvinenému P. B. uložený v rámci zákonom stanovenej trestnej sadzby.

Na základe vyššie uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené v enunciate tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 20. júna 2012

JUDr. Štefan M i c h á l i k, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová